

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 250/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

215/2009. (VII. 8.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) veszprémi lakos panaszos¹ 2009. április 7-én előterjesztett **panaszát** a 2009. július 8-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a Veszprémi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2009. április 7-én a Veszprémi Rendőrkapitányságon panaszt terjesztett elő, melyben kérte, hogy ügyét a Testület vizsgálja meg.

Panaszában, illetve a panasz utóbb tett kiegészítésében előadta, hogy lakcíme egy zsákutcát jelöl, ahol nyolc lakás található, azonban lakását gyakran nem tudja megközelíteni, mert a zsákutcában más lakók vagy a hozzájuk érkezők gépkocsijukkal szabálytalanul parkolnak, és elállják az utat.

Egy ilyen esetben, 2009. április 3-án 16 óra 12 perckor rendőrt hívott a 112-es segélyhívó számon, aminek folytán öt perccel később rendőrök jelentek meg a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

helyszínen. A panaszos nem tudta megmondani, hogy kié az úton parkoló gépkocsi, de nem sokkal a rendőrök megérkezése után megjelent az érintett lakó, akit a rendőr felszólított, hogy álljon el az útból, ám ezt követően a panaszos erre irányuló felhívására a rendőr azt közölte a panaszossal, hogy további intézkedést nem tesz, mert a panaszos be tudna állni a lakása elé, ezt nem akadályozza az úton parkoló személygépkocsi. A panaszos ekkor megkérte a rendőrt, hogy akkor parkoljon be ő, de a rendőr ennek nem tett eleget. Az intézkedő rendőr elmondta, hogy a panaszosnak lehetősége van feljelentést tenni.

A panaszos álláspontja szerint a rendőr nem tett eleget intézkedési kötelezettségének, aminek következtében a panaszos tulajdonhoz való joga szenvedett sérelmet. A panaszos ugyanakkor elsősorban nem a konkrét esetet sérelmezte, hanem azt, hogy korábbi hasonló esetekben is szólt a rendőrségre, de hathatós intézkedés soha nem történt, a panaszos pedig azt szeretné elérni, hogy a KRESZ-t mindenki tartsa be.

II.

Az intézkedő rendőrök jelentésük szerint 2009. április 3-án 16 óra 10 perckor érkeztek a helyszínre, mivel bejelentés érkezett szabálytalan parkolásról. A panaszos a meghallgatása során kérte, hogy tegyenek feljelentést a szabálytalanul parkoló gépjármű tulajdonosa ellen.

Időközben a helyszínre érkezett az érintett szomszéd, aki előadta, hogy a feleségéhez gyógytornász jár, és ő érkezett a kérdéses gépkocsival. Elmondta azt is, hogy a polgármesteri hivattal már tisztázta ezt a kérdést arra tekintettel, hogy a terület osztatlan közös tulajdonban van.

Az időközben megjelent gyógytornász megjegyezte, hogy ő arrébb állt volna, de neki senki nem szólt korábban, majd elállt az útról. Ezt követően a panaszos beparkolt az udvarára.

A panaszos újra kérte a rendőrt, hogy jelentse fel a gyógytornászt, és adjon neki egy példányt a jegyzőkönyvből, különben a korrupciós hivatalhoz fordul (mivel benne gyanút ébresztett, hogy az érintett lakó elmondása szerint a kérdést „megbeszélték” a polgármesteri hivatalban).

A rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy tábla nem tiltja a várakozást, ráadásul a parkoló autó mellett a panaszos gépkocsija is elfért volna, az nem akadályozta, hogy beálljon az udvarára.

Az intézkedő rendőrök jelentésükben megjegyezték, hogy a panaszos arrogánsan viselkedett, és hogy nála már többször volt rendőri intézkedés hasonló bejelentés miatt, „szintén indokolatlanul”.

3) A Veszprémi Rendőrkapitányság 19010/105/11-1/2009. számú, 2009. április 8-án kelt hivatalos feljegyzése szerint a helyszínt megtekintő és ott fényképeket készítő rendőrök az út szélességét négy méterben állapították meg, és rögzítették, hogy „az úttesten szabályosan megállni – mivel a jármű és az úttest másik szélén álló jármű között legalább 3 méter széles hely nem marad – nem lehetséges.”

III.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 1. §-a szerint a rendelet hatálya „a Magyar Köztársaság területén levő közutakon és közforgalom elől el nem zárt magánutakon folyó” közlekedésre terjed ki. Ennek alapján a Testület megállapította: függetlenül attól, hogy a kérdéses út magántulajdonban van, vagy közútnak minősül, a várakozásra és megállásra vonatkozó szabályokat a KRESZ-ben foglaltak szerint be kell tartani.

A fentieket alátámasztja a II. 3. pontban hivatkozott hivatalos feljegyzés, amely rögzíti, hogy „az úttesten szabályosan megállni [...] nem lehetséges.” A feljegyzést készítő rendőrök a jogszabályhely megjelölése nélkül utalnak a KRESZ 40. § (5) bekezdés b) pontjára, miszerint tilos megállni ott, ahol „a jármű és az úttest másik szélén álló jármű között legalább három méter széles hely nem marad”.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) „Az intézkedési kötelezettség” cím alatt, a 13. § (1) és (2) bekezdésben úgy rendelkezik, hogy „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. [...] A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.”

E kötelezettséget a szabálysértésekre konkretizálja a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1) bekezdése, amely szerint „bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése [...] esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.”

Az intézkedő rendőr 19010/502747/2009/id. számú és 2009. április 3-én kelt jelentése szerint azt közölte a panaszossal, hogy az úttesten parkoló gépkocsi „nem akadályozta abban, hogy beparkoljon az udvarába, mivel [...] láthatóan elfért volna mellette, tábla pedig nem tiltja a várakozást.”

Megállapítható a fentiek szerint, hogy az intézkedő rendőr téves jogértelmezése folytán úgy ítélte meg, hogy jogszabálysértés nem történt, a panaszos gépkocsijával elfért volna az úton parkoló autó mellett. Ezzel szemben a már hivatkozott helyszíni vizsgálat megállapította, hogy „az úttesten szabályosan megállni [...] nem lehetséges.”

IV.

Fentiek alapján a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát sérti, hogy a rendőrség a tudomására hozott jogsértés ellenére sem lépett fel. Különösen annak fényében volt megállapítható alapjogsérelem, hogy – az intézkedő rendőr jelentése szerint – „ezen személynél már többször volt rendőri intézkedés hasonló bejelentés miatt” – a jelentés hozzátette, hogy ezek „során szintén indokolatlanul tett bejelentést.”

Ez utóbbi értelmezéssel szemben a Testület – elfogadva a helyszínelő rendőrök következtetéseit, miszerint az adott úttesten nem lehetséges személygépkocsival szabályosan megállni – megállapította, hogy a panaszos bejelentései indokoltak voltak, és ezeket rendőri intézkedésnek kellett volna követnie.

Amint arra a Testület már több állásfoglalásában rámutatott: a rendőr intézkedési kötelezettségének teljesítését a jogbiztonság elvének és ezzel összefüggésben a személyek tisztességes eljáráshoz fűződő jogának összefüggésében kell vizsgálni. Az Alkotmánybíróság 9/1992. (I. 30.) AB határozatában rögzíti, hogy az Alkotmány 2. § (1) bekezdése által lefektetett jogállamiság elvének nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság érvényesülése nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Az 56/1991. (XI. 8.) AB határozat szerint „A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket.”

Ilyen tekintetben a jogbiztonság alkotmányos követelménye szoros kapcsolatot mutat a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjoggal, amelyben egyértelműen benne foglaltatik, hogy az állampolgárok jogainak és érdekeinek védelmében az erre jogosult és kötelezett szervek a jogszabályokban lefektetett előírásoknak megfelelően fellépnek.

A jogszabályban rögzített intézkedési kötelezettség a fentiek értelmében a jogbiztonság követelményéből és az ahhoz erős szálakkal kötődő tisztességes eljáráshoz fűződő jogból fakadóan megkívánja, hogy a jogszabályok előírásainak betartását az erre kijelölt hatóságok figyelemmel kísérik, kontrollálják, továbbá a jogsértő cselekményeket megfelelően szankcionálják. Így ha egy állampolgár a jogszabályok megsértését észleli, ezen alapvető jogára tekintettel is lehetősége kell, hogy legyen arra, hogy a helyzet orvoslása, a sérelem kiküszöbölése céljából a megfelelő hatóságokhoz forduljon, és a szükséges intézkedések megtételben bizon. A konkrét esetre vetítve a panaszos joggal várhatta volna el, hogy bejelentése nyomán a rendőrség intézkedéseket tegyen az esetleges szabálysértés felderítésére és – ha a bejelentés megalapozott – szankcionálására.

Ezzel szemben a panaszolt esetben a kért rendőri intézkedés elmaradt, sőt az érintetteket a vonatkozó jogszabály tartalmáról az eljáró rendőr tévesen tájékoztatta,

így a rendőri fellépés a panaszos jogsérelmét eredményezte azáltal, hogy az ellenérdekelt felek téves jogértelmezését – mintegy hivatalosan is – megerősítette.

V.

A fentiek szerint a Testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmét, amely ugyanakkor a konkrét esetben – tekintettel arra, hogy a kikerülő rendőr, bár további intézkedést nem kívánt tenni, felszólította az érintettet, hogy álljon arrébb, és a panaszos akadályoztatása rövid időn belül megszűnt – nem bizonyult olyan fokúnak, amely szükségessé tette volna az ügy megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki állásfoglalását.

A Testület ugyanakkor felhívja Veszprém rendőrkapitányának figyelmét arra, hogy az ügyben – amint azt az intézkedő rendőr jelentése is alátámasztja – ismétlődő problémáról és panaszról van szó, amelynek megfelelő kezelését – különösen azt figyelembe véve, hogy a rendőrség szakemberei megállapították: az út mellett valóban nem lehet szabályosan megállni – a panaszos indokoltan várja el.

Budapest, 2009. július 8.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag